

STAN WOJENNY 1981 ROKU

Wykonała:
Izabela Krakowiak 7b

GŁÓWNE INFORMACJE:

- 42 lata temu, w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r., wprowadzono stan wojenny. Władzę w Polsce przejęła junta wojskowa pod przywództwem gen. Wojciecha Jaruzelskiego.
- Celem reżimu komunistycznego było zniszczenie wielomilionowego ruchu „Solidarności”.
- Czas trwania: 13 grudnia 1981 – 22 lipca 1983

Generał armii Wojciech Jaruzelski przygotowujący się do odczytania przemówienia informującego o wprowadzeniu stanu wojennego.

Warszawa, 13 grudnia 1981 r.

PRZYCZYNA:

OFICJALNIE:

Władze wprowadziły stan wojenny na całym terytorium Polski. Jak napisano w podjętej wówczas uchwale, Rada Państwa wprowadziła go „kierując się potrzebą zapewnienia wzmożonej ochrony podstawowych interesów państwa i obywateli, w celu stworzenia warunków skutecznej ochrony spokoju, ładu i porządku publicznego oraz przywrócenia naruszonej dyscypliny społecznej, a także mając na względzie zabezpieczenie możliwości sprawnego funkcjonowania władzy i administracji państwowej oraz gospodarki narodowej”.

FAKTYCZNIE:

W istocie chodziło o siłowe zdławienie niezależnego ruchu społecznego, który powstał w sierpniu 1980 r., a następnie pod postacią Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przyciągał coraz szersze kręgi społeczeństwa oczekujące zmian w sposobie sprawowania władzy oraz w stosunku rządzących do obywateli.

13 grudnia 1981 r. na ulice wielu miast wyjechały czołgi i wozy opancerzone, pojawili się żołnierze oraz liczne oddziały milicji.

PRZEBIEG:

1. 13 GRUDNIA 1981: GEN. WOJCIECH JARUZELSKI OGŁASZA STAN WOJENNY W POLSCE.

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 205 (1981)   Kół. wyd. XXXII   WARSZAWA, piątek 14 grudnia 1981 r.   Naddruk 1.397.734 egz.   Cena 2 zł   AAA

WOJCIECH JARUZELSKI: Zwracam się do wszystkich obywateli – nadeszła godzina ciężkiej próby. Próbie tej musimy sprostać, dowieść, że Polski jesteśmy warci!

Ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego Rada Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju

Przemówienie gen. armii W. Jaruzelskiego

**OBYWATELI I OBYWATELKI
POLSKI! SZCZĘŚLIWIEJ! LUDOWI!**

Zwracam się do Was jako żołnierzy i jako ludzi rządzących. Zwracam się do Was w imieniu całego narodu polskiego. Zwracam się do Was w imieniu całego narodu polskiego.

Dziś jest dzień wielkiej próby. Próbie tej musimy sprostać, dowieść, że Polski jesteśmy warci!

Ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego. Rada Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju.

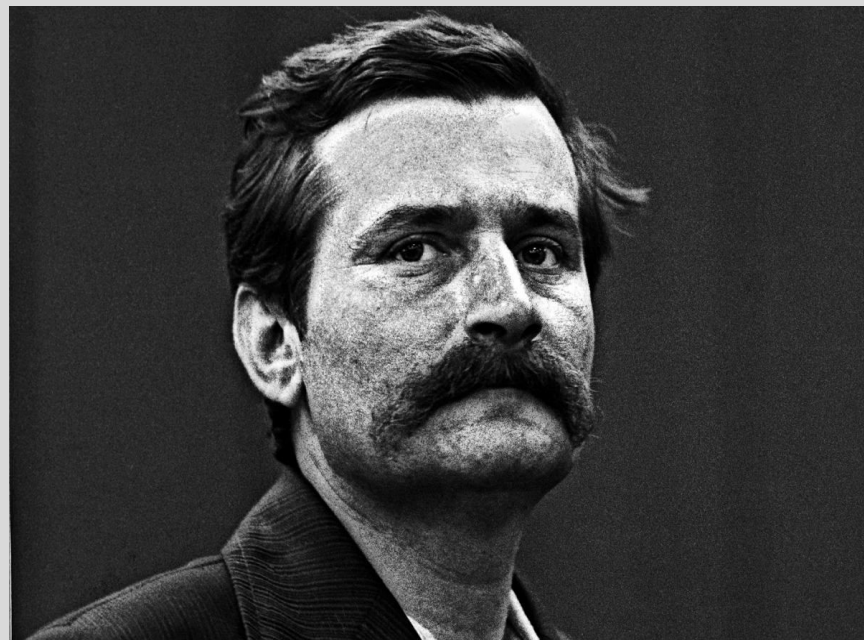
Przemówienie gen. armii W. Jaruzelskiego.

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

2. MASOWE ARESZTOWANIA OPOZYCYJONISTÓW, LIDERÓW "SOLIDARNOŚCI".

- Po wprowadzeniu stanu wojennego, rząd dokonał masowych aresztowań członków opozycji, zwłaszcza liderów ruchu "Solidarność".
- Aresztowano wielu znanych działaczy, w tym **Lecha Wałęsę** (na zdjęciu), ikonę opozycji, który został umieszczony w areszcie domowym.
- Celem było osłabienie struktur "Solidarności" i zdławienie ruchu oporu, który stanowił realne zagrożenie dla reżimu komunistycznego.
- Aresztowani byli narażeni na brutalne metody przesłuchań oraz często skazywani na długie wyroki więzienia.
- Represje wobec opozycji miały na celu złamanie ducha walki, jednak nie zlikwidowały całkowicie oporu społecznego.
- Międzynarodowa społeczność potępiła te działania, co przyczyniło się do izolacji polskiego rządu.

3. CENZURA MEDIÓW, OGRANICZENIE SWOBÓD OBYWATELSKICH.

- Cenzorzy mieli zadanie eliminowania treści niezgodnych z oficjalnym narratywnym komunistycznego reżimu.
- Gazety, radia i telewizja stały się narzędziem propagandowym, przedstawiając jedynie pozytywne aspekty działań władzy.
- Opozycyjne publikacje zostały zakazane, a ich drukarnie zamknięte lub przejęte przez władze.
- Dziennikarze musieli pracować zgodnie z narzuconą im linią redakcyjną, a niezależność mediów została znacznie ograniczona.
- Ograniczono również wolność zgromadzeń, zrzeszeń i wyrażania opinii, co poważnie wpłynęło na swobody obywatelskie.

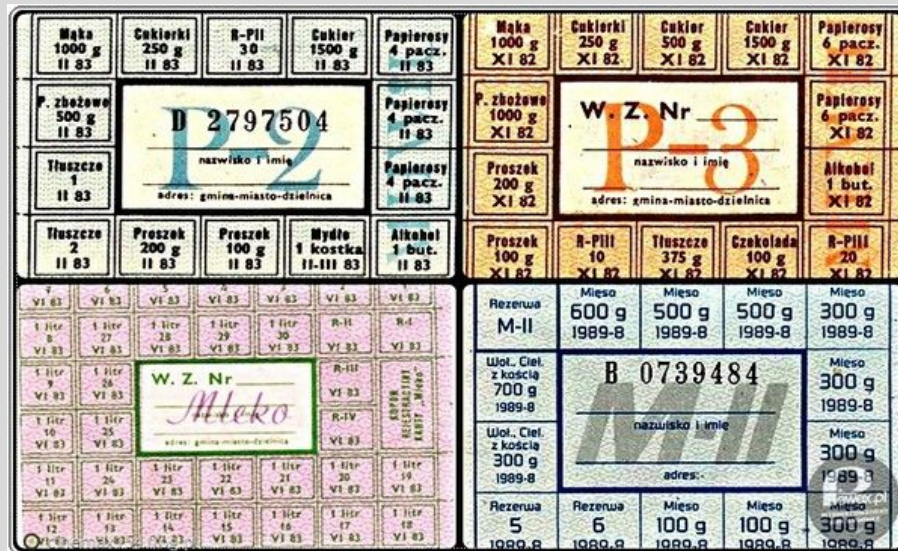
4. ZAKAZ MANIFESTACJI, STRAJKÓW, DZIAŁALNOŚCI NIEZALEŻNYCH ZWIĄZKÓW.

- Działalność niezależnych związków zawodowych, szczególnie "Solidarności", została brutalnie stłumiona.
- Zakazano organizacji wszelkich zgromadzeń publicznych, uniemożliwiając wyrażanie sprzeciwu w sposób zorganizowany.
- Związki zawodowe, które wcześniej miały silną pozycję w społeczeństwie, zostały zdelegalizowane, a ich liderzy aresztowani.
- Pracownicy byli zmuszeni do rezygnacji z prawa do strajku, co miało osłabić ich zdolność do wywierania presji na rząd.
- Represje wobec strajkujących były surowe, a pracowników zmuszano do powrotu do pracy pod groźbą utraty miejsc pracy lub innych represji.

5. RESTRYKCJE GOSPODARCZE, WPROWADZENIE KARTEK NA ARTYKUŁY PIERWSZEJ POTRZEBY.

- Rząd wprowadził system kartek na artykuły pierwszej potrzeby, takie jak żywność, paliwo, czy detergenty.
- Ludność musiała korzystać z kartek, aby uzyskać dostęp do ograniczonych zasobów, co prowadziło do długich kolejek i niedoborów.
- Ograniczenia gospodarcze miały na celu kontrolę społeczeństwa poprzez kontrolę dostępu do podstawowych środków życia.
- Rząd argumentował, że tego rodzaju środki są konieczne dla zapewnienia stabilności kraju i zwalczania rzekomej destabilizacji spowodowanej przez opozycję.
- Wprowadzenie kartek było także narzędziem kontroli społecznej, ponieważ jednostki były zależne od decyzji władz w kwestii dostępu do podstawowych produktów.

6. REPRESJE WOBEC DZIAŁACZY OPOZYCJI, W TYM INTERNOWANIE.

- Wiele osób zostało aresztowanych, poddanych brutalnym przesłuchaniom i umieszczonych w aresztach, często bez wyroku sądowego.
- Wprowadzono praktykę internowania opozycjonistów, czyli umieszczania ich bez procesu sądowego w obozach internowania, gdzie byli izolowani od społeczeństwa.
- W czasie internowania często dochodziło do naruszania praw człowieka, stosowania tortur i trudnych warunków życia.
- Liczne procesy sądowe przeciwko opozycjonistom miały charakter polityczny, a wyroki były często surowe.
- Internowani stali się symbolem oporu, a ich losy przyciągały uwagę społeczności międzynarodowej, co zaostrzyło izolację polskiego reżimu.
- Represje wobec opozycji miały na celu zastraszenie społeczeństwa, złamanie ducha walki oraz zniszczenie struktur ruchu "Solidarność".

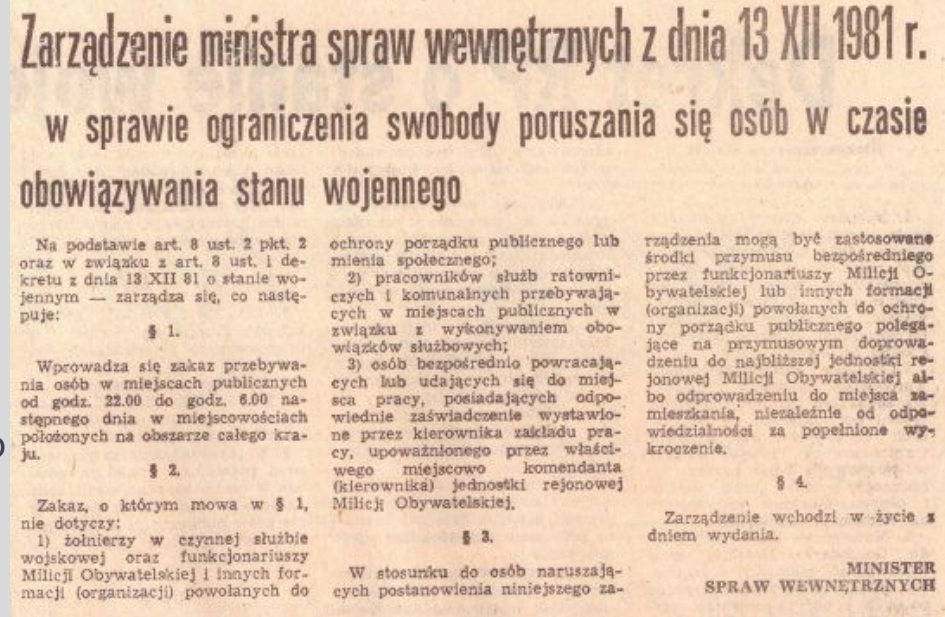
7. ŚMIERĆ W WYNIKU DZIAŁAŃ MILICJI I WOJSKA WIELE PROTESTUJĄCYCH.

- W trakcie demonstracji dochodziło do starć między protestującymi a siłami bezpieczeństwa, które używały ostrej amunicji, gazu łzawiącego i pałek.
- W wyniku tych działań wiele osób straciło życie lub zostało ciężko rannych.
- Jednym z najbardziej tragicznych wydarzeń tego okresu była masakra na kopalni węgla w Wujku, gdzie 16 XII 1981 roku strzelano do górników protestujących przeciwko stanowi wojennemu.
- Te wydarzenia miały duży wpływ na opinię publiczną, zwiększając sprzeciw wobec reżimu i przyczyniając się do jego międzynarodowej izolacji.

8. WPROWADZENIE GODZINY POLICYJNEJ.

- Godzina policyjna oznaczała ograniczenie swobody poruszania się obywateli w określonych godzinach, zazwyczaj nocnych (22.00-6.00)
- Ludzie mieli zakaz opuszczania swoich domów w określonych godzinach, co miało zapobiec organizacji potencjalnych protestów i manifestacji.
- Wprowadzenie godziny policyjnej miało także na celu utrzymanie kontroli nad sytuacją w kraju oraz zapewnienie bezpieczeństwa władzom.
- Naruszenie godziny policyjnej groziło surowymi sankcjami, włączając w to aresztowanie i represje.
- To ograniczenie swobody poruszania się wpływało na życie codzienne ludzi, utrudniając normalne funkcjonowanie społeczeństwa.
- Godzina policyjna była również symbolem utraty podstawowych swobód obywatelskich i naruszenia praw jednostki przez reżim.

9. 22 LIPCA 1983: FORMALNE ZNIESIENIE STANU WOJENNEGO.

- Decyzja o zniesieniu stanu wojennego była częściowo odpowiedzią na rosnącą presję międzynarodową oraz narastające napięcia w kraju.
- Zniesienie stanu wojennego było również rezultatem pewnej liberalizacji politycznej i gospodarczej, zarówno w Polsce, jak i w ZSRR.
- Jednakże, zniesienie stanu wojennego nie oznaczało powrotu do pełnej normalności, ponieważ wprowadzono tzw. stan nadzwyczajny, który utrzymywał pewne restrykcje i nadal ograniczał swobody obywatelskie.
- Mimo formalnego zakończenia stanu wojennego, środowiska opozycyjne nadal były poddawane represjom, a proces liberalizacji postępował stopniowo.
- Zniesienie stanu wojennego było istotnym krokiem w kierunku odbudowy normalności politycznej, jednak pozostawiło trwałe piętno na społeczeństwie polskim, a wydarzenia z tego okresu wpłynęły na dalszy rozwój polityczny kraju.

SKUTEK:

- **Represje i ograniczenia swobód**: Stan wojenny skutkował represjami, aresztowaniami i ograniczeniem swobód obywatelskich, szczególnie wobec działaczy opozycji.
- **Kontrola mediów**: Wprowadzono surową cenzurę mediów, co ograniczyło wolność słowa i kontrolę nad przekazem publicznym.
- **Ekonomiczne trudności**: Restrykcje gospodarcze, m.in. wprowadzenie kartek na artykuły pierwszej potrzeby, spowodowały trudności materialne dla wielu obywateli.

- **Masakra na kopalni Wujek:** Wydarzenia, takie jak masakra na kopalni Wujek, gdzie strzelano do protestujących górników, wpłynęły negatywnie na morale społeczeństwa.
- **Międzynarodowa izolacja:** Represje wobec opozycji i naruszenia praw człowieka spowodowały izolację Polski na arenie międzynarodowej.
- **Zmiany polityczne:** Zniesienie stanu wojennego w 1983 roku otworzyło drogę do pewnych liberalizacji politycznych, ale też utrzymano pewne restrykcje.

→ **Trwałe piętno:** Stan wojenny pozostawił trwałe piętno na społeczeństwie polskim, kształtując postawy obywatelskie i polityczne na długi czas.

JAK DZIŚ POSTRZEGAMY SKUTKI STANU WOJENNEGO W POLSCE?

- Upamiętnienia i rocznice stanu wojennego utrwaliły pamięć o tamtych wydarzeniach, pełniąc rolę przypominającą o konieczności obrony wolności i demokracji.
- Symbolika tego okresu wciąż odgrywa istotną rolę w polskiej świadomości narodowej i politycznej.
- W późniejszych latach, okres stanu wojennego stał się symbolem walki o wolność i demokrację.

STRONY KONFLIKTU

Wojskowa Rada Ocalenia
Narodowego

NSZZ "Solidarność"

DOWÓDCY

Wojciech Jaruzelski

Lech Wałęsa

SIŁY

ok. 70 tys. żołnierzy,
ok. 30 tys. funkcjonariuszy

ok. 10 mln członków
„Solidarności”

STRATY

1 zabity,
41 rannych

40 zabitych,
21 rannych,
10 131 internowanych